

Sylabus przedmiotu Biochemia ogólna i żywności

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2022/2023
Wydział	Wydział Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Dietetyka
Dyscyplina wiodąca <i>(zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)</i>	Nauki medyczne i nauki o zdrowiu
Profil studiów <i>(ogólnoakademicki/praktyczny)</i>	praktyczny
Poziom kształcenia <i>(I stopnia/II stopnia/ jednolite magisterskie)</i>	I stopnia
Forma studiów <i>(stacjonarne/niestacjonarne)</i>	studia stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu <i>(obowiązkowy/fakultatywny)</i>	obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się <i>(egzamin/zaliczenie)</i>	egzamin
Jednostka/jednostki prowadząca/e <i>(oraz adres/y jednostki/jednostek)</i>	NZT, 02-097 Warszawa ul. Banacha 1B

Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	prof. dr hab. Katarzyna Koziak
Koordinator przedmiotu <i>(tytuł, imię, nazwisko, kontakt)</i>	dr Oliwia Zegrocka-Stendel <i>ostendel@wum.edu.pl</i> <i>tel. 22 116 6174</i>
Osoba odpowiedzialna za sylabus <i>(imię, nazwisko oraz kontakt do osoby, której należy zgłaszać uwagi dotyczące sylabusa)</i>	prof. dr hab. Katarzyna Koziak kkoziak@wum.edu.pl <i>tel. 22 116 6128</i>
Prowadzący zajęcia	prof. Katarzyna Koziak, dr Małgorzata Dutkiewicz, dr Oliwia Zegrocka-Stendel

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	Rok 1 semestr 1	Liczba punktów ECTS	7
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)			
seminarium (S)		20	2
ćwiczenia (C)		30	2
e-learning (e-L)		25	3
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		10	
Samokształcenie kontrolowane – przygotowanie dokumentacji przeprowadzonego badania			

Razem	85	7
-------	----	---

3. CELE KSZTAŁCENIA

1.	Pogłębiona znajomość biochemii obejmująca najważniejsze grupy cząsteczek biologicznych (białek, kwasów nukleinowych, węglowodanów i lipidów).
2.	Poznanie i zrozumienie wybranych szlaków metabolicznych.
3.	Przygotowanie studenta do samodzielnego korzystania z zasobów naukowych baz danych.

4. EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
--------------------------	-------------------

Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:

E_W03	Absolwent wykorzystuje w praktyce wiedzę z zakresu biochemii ogólnej i żywności
-------	---

Umiejętności – Absolwent potrafi:

E_U29	Absolwent posiada umiejętność powiązania budowy anatomicznej i histologicznej narządów z ich funkcją i podstawowym znaczeniem dla procesów związanych z żywieniem.
-------	--

Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:

E_K04	Absolwent posiada świadomość stałego dokończania się
E_K35	Absolwent potrafi wyciągać i formułować wnioski z własnych pomiarów i obserwacji

5. Zajęcia

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykłady	<p>W01 Aminokwasy, peptydy, białka. Treści kształcenia: T1- Budowa aminokwasów białkowych i ich właściwości chemiczne. T-2 Cztery poziomy organizacji struktury białek. T-3 Struktura białka i wpływ na pełnione przez nie funkcje.</p> <p>W02 Kwasy nukleinowe. T-4 Prawidłowa budowa DNA i jej znaczenie biologiczne. Budowa materiału genetycznego od nukleotydów do nukleosomów. T-5 Replikacja DNA, transkrypcja i translacja. T-6 Kod genetyczny: definicja, jego uniwersalność. T-7 Efekt epigenetyczny.</p>	E_W03 E_U29

W03 Enzymy. T-8 Klasyfikacja enzymów. Rola enzymów w komórce. T-9 Podstawowe informacje o mechanizmie katalizy enzymatycznej. **T-10** Mechanizmy regulacji aktywności enzymów.

W04 Cukrowce. T-11 Budowa cukrowców i ich klasyfikacja. Wiązanie glikozydowe. **T-12** Fizjologiczna rola cukrowców. **T-13** Transport glukozy przez błonę komórkową. Synteza i degradacja glikogenu.

W05 Lipidy. T-14 Budowa kwasów tłuszczowych i lipidów. **T-15** Pojęcie endogennych i egzogennych kwasów tłuszczowych. **T-16** Budowa błon komórkowych. Rodzaje transportu przez błonę komórkową. **T-17** Synteza i β -oksydacja kwasów tłuszczowych. **T-18** Przemiany cholesterolu w organizmie – znaczenie fizjologiczne.

W06 Cykl Krebsa i oddychanie komórkowe. T-19 Znaczenie acetylo-CoA w cyklu Krebsa. **T-20** Fizjologiczna rola ciał ketonowych. **T-21** Sposób działania łańcucha transportu elektronów w mitochondrium. **T-22** Porównanie bilansu oddychania tlenowego i fermentacji.

W07 Metabolizm aminokwasów. T-23 Udział ubikwityny w degradacji białek w proteasomie. **T-24** Rola transaminacji w degradacji aminokwasów białkowych. **T-25** Rola kwasu glutaminowego i alaniny w eliminacji grup aminowych z rozmaitych aminokwasów. **T-26** Rola cyklu ornitynowego w metabolizmie aminokwasów.

W08 Metabolizm cukrowców. T-27 Podstawowe informacje o metabolizmie cukrowców Glikoliza. **T-28** Homeostaza glukozy – regulacja i znaczenie fizjologiczne. **T-29** Glukoneogeneza.

W09 Metabolizm zasad azotowych / regulacja metabolizmu. T-30 Podstawowe informacje dotyczące syntezy i degradacji zasad azotowych. Przyczyny powstawania dny moczanowej i sposoby jej leczenia. **T-31** Synteza i degradacja hemu.

W14 Metabolizm lipidów. T-32 Trawienie i wchłanianie lipidów w układzie pokarmowym. **T-33** Transport lipidów w organizmie. **T-34** Synteza i katabolizm kwasów tłuszczowych. **T-35** Synteza i znaczenie ciał ketonowych.

W10 -11 Metabolizm leków i substancji uzależniających. T-36 Podstawowe informacje na temat różnych postaci leków. **T-37** Czynniki wpływające na biodostępność ksenobiotyków. **T-38** Metabolizm ksenobiotyków – faza I i II. **T-39** Rola neuronów dopaminergicznych w rozwoju uzależnień. Działanie wybranych substancji uzależniających na ośrodkowy układ nerwowy.

W12 –13 Witaminy. T-40 Klasyfikacja Witamin. **T-41** Funkcje witamin - udział poszczególnych witamin w procesach metabolicznych i fizjologicznych. **T-42** Ogólne przyczyny i objawy niedoboru witamin w organizmie.

W15 Wolne rodniki i mechanizmy antyoksydacyjne T-43 Wolne rodniki - w jakich procesach powstają, na czym polega ich szkodliwość? **T-44** Związki i mechanizmy antyoksydacyjne. **T-45** Antyoksydanty w diecie.

<p>Seminaria</p>	<p>Aminokwasy, peptydy, białka. T-46 Właściwości białek. T-47 Zależność między strukturą, właściwościami i funkcją wybranych białek fibrylarnych i globularnych.</p> <p>Kwasy nukleinowe. T-48 Charakterystyka kwasów nukleinowych i mechanizmy przekazywania informacji genetycznej. T-49 Techniki wykorzystujące regułę komplementarności zasad, polimorfizm i zastosowanie enzymów restrykcyjnych. T-50 Kwasy nukleinowe w diecie oraz metabolizm zasad purynowych i pirymidynowych.</p> <p>Enzymy. T-51 Podstawowe pojęcia dotyczące enzymów oraz reakcji enzymatycznej. T-52 Kinetyka reakcji enzymatycznej oraz wpływ inhibitorów na nią. T-53 Budowa i charakterystyka wybranych oksydoreduktaz.</p> <p>Cukrowce. T-54 Budowa (z uwzględnieniem stereoizomerii), klasyfikacja oraz właściwości chemiczne cukrów. T-55 Trawienie w przewodzie pokarmowym, wchłanianie oraz transport węglowodanów i ich metabolizm.</p> <p>Lipidy T-56 Budowa, klasyfikacja oraz właściwości lipidów. T-57 Lipoproteiny - budowa i funkcje. T-58 Budowa błon biologicznych, metabolizm kwasu arachidonowego, transport przez błony. T-59 Przydatność oznaczania liczby jodowej, kwasowej oraz zmydlania.</p> <p>Mioglobina i hemoglobina – białka wiążące tlen. T-60 Białka allosteryczne, efekt Bohra.</p> <p>Wolne rodniki i czynniki antyoksydacyjne. T-61 Wolne rodniki i reaktywne formy tlenu. T-62 Czynniki antyoksydacyjne endogenne i zawarte w diecie.</p>	<p>E_W03 E_U29 E_K04</p>
<p>Ćwiczenia</p>	<p>Roztwory i stężenia. Podstawy pomiarów absorpcjometrycznych. Sposoby wyrażania stężeń, przeliczanie stężeń. Rozcieńczanie roztworów. Zasady prawidłowego pipetowania. Przygotowywanie krzywej wzorcowej do pomiarów absorpcjometrycznych.</p> <p>Aminokwasy, peptydy, białka. Ocena wybranych właściwości fizykochemicznych białek. Wybrane metody jakościowego i ilościowego oznaczania aminokwasów i białek. Praktyczne zastosowanie absorpcjometrii</p> <p>Kwasy nukleinowe. Izolacja DNA genomowego z komórek nabłonkowych policzka. Elektroforeza fragmentów DNA w żelu agarozowym po trawieniu enzymami restrykcyjnymi.</p> <p>Enzymy. Zastosowanie metody kinetycznej pomiaru absorpcjometrycznego do oznaczania aktywności enzymów. Wykrywanie oksydoreduktaz (katalazy, peroksydazy i oksydazy) w soku z ziemniaka. Badanie kinetyki reakcji enzymatycznej bez i w obecności inhibitora.</p> <p>Cukrowce. Wykrywanie właściwości redukujących mono- i disacharydów za pomocą różnych reakcji chemicznych. Reakcja wykrywania skrobi. Zastosowanie reakcji Benedicta do oceny aktywności enzymu – sacharazy, izolowanej z komórek drożdży.</p> <p>Lipidy. Otrzymywanie mydeł rozpuszczalnych i nierozpuszczalnych oraz ocena właściwości emulgujących mydeł. Reakcja wykrywania wiązań nienasyconych w kwasach tłuszczowych. Ocena świeżości tłuszczu przy</p>	<p>E_W03 E_K35</p>

	<i>pomocy oznaczania liczby kwasowej tłuszczu. Oznaczanie stężenia cholesterolu metodą enzymatyczną.</i>	
--	--	--

6. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Berg J., Tymoczko JL, Stryer L. Biochemia. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2018 i nowsze
2. Murray RK, Granner DK, Mayes PA, Rodwell VW. Biochemia Harpera. Wydawnictwo Lekarskie PZWL 2018 i nowsze

Uzupelniająca

Materiały i zeszyt do ćwiczeń laboratoryjnych z biochemii dla studentów Dietetyki Wydziału Nauki o Zdrowiu. Wydanie IV

7. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
E_W03 E_U29	<p>Zaliczenie wykładów prowadzonych na platformie e-learning</p> <p>Zaliczenie zajęć seminaryjno-ćwiczeniowych: - 2 kolokwia w formie pisemnej (każde oceniane na 30 pkt, w sumie 60 pkt); - 5 kartkówek każda po 3 pkt, w sumie 15 pkt; łącznie maksymalnie 75 pkt</p> <p>Egzamin – test jednokrotnego wyboru (60 pytań) w formie elektronicznej</p>	<p>100% odpowiedzi prawidłowych ze wszystkich testów kończących wykłady.</p> <p>minimum 60% (45 z 75 pkt)</p> <p>minimum 60 % poprawnych odpowiedzi</p>

8. INFORMACJE DODATKOWE *(informacje istotne z punktu widzenia nauczyciele niezawarte w pozostałej części sylabusu, np. czy przedmiot jest powiązany z badaniami naukowymi, szczegółowy opis egzaminu, informacje o kole naukowym)*

Strona internetowa Zakładu: <http://ziz.wum.edu.pl/>

Obecność na wszystkich seminariach i ćwiczeniach jest obowiązkowa.

Studenci mają obowiązek przygotowania się do bieżących zajęć i aktywnego w nich uczestniczenia. Ćwiczenia (począwszy od drugiego spotkania) rozpoczynają się od napisania kartkówki (3 pkt. maksymalnie), która stanowi podstawę oceny przygotowania studenta do zajęć.

Studenci, którzy w pierwszym terminie nie zaliczą pierwszego lub drugiego kolokwium przystępują do kolokwium poprawkowego z całości materiału. Studenci, którzy nie zaliczą kolokwium poprawkowego mają prawo przystąpić do tzw. kolokwium wyjściowego. Niezaliczenie kolokwium wyjściowego jest równoznaczne z niedopuszczeniem studenta do egzaminu z biochemii.

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.